

مسئولیت متن و شکل بدوش نویسنده مضمون میباشد، عقیده نویسنده لزوماً نظر افغان جرمن آنلاين نمی باشد

۲۰۲۴/۰۵/۰۵

ولي الله ملكزی

د سمندر په خپته کې، د علم مباح تونل

پرون په لندن کې د تیلوگراف ورځپاڼې او نن د الجزیرې نړیوالې شبکې ولیکل چې د مراکش او هسپانیې هیوادونه په ګډه سره غواري د جبل الطارق په سیمې کې د سمندر لاندې د اورګاډي تونل جوړ کړي. له اروپا سره د آفریقا د لویې وچې د نېتلولو نقشه له نن څخه یوه پېړۍ وړاندې مطرح شوې وه، خو د هغه وخت تخنیکي وسائو او ټکنالوژۍ د دې وړتیا نه درلودله چې دومره لویې او خطرناکې پروژې ته اوږه ورکړي.

دا تونل چې ۱۷ میله (۲۸ کیلومتره) اوږدوالی به ولري؛ د سمندر په تل کې د ۴۷۵ مترو (۱۵۵۰ فټه) په ژوروالي، د را روانو شپږو کالو په مودې کې جوړیږي او مجموعي لګښت یې اته ملیارده یورو (اته نیم ملیارده ډالره) اټکل شویږي. تیلوگراف زیاتوي؛ که د اورګاډي دا سمندري لاره د ټاکل شوي پلان له مخې جوړه شي، نو هر کال به نژدې ديارلس ملیونه مسافر او ديارلس ملیونه ټنه تجارتي مالونه د دغو دوو لویو وچو ترمنځ یو بل ته ولېږدول شي. همدارنګه، د دار البیضاء او مدريد د ښارونو ترمنځ د مخکې له لارې سفر چې د انګوت (بېړۍ) سفر هم په کې شامل دی، له دولسو څخه پنځه نیمو ساعتونو ته راکم شي.

د پلان له مخې، دا تونل به په ۲۰۳۰م کال کې د مراکش، هسپانیې او پرتګال په هیوادونو کې د فټبال د نړیوالو سیالیو (FIFA) له پیل وړاندې سرته ورسېږي. په نورو سربیره، دا به د نندارچیانو او سوداګریزو کمپنیو لپاره ترټولو غوره خبر وي چې په ملیونونو خلک به په آسانی او ارزانه بیه نندارې ته ورځي او څوک به خپل مالونه پلوري. په عین حال کې، NASA د (امریکا د هوايي څیړونو اداره) د ترلاسه شوي انځورونو په مټ، یادونه کوي چې د طنجه په دې سیمې کې د سمندر ژوروالی په ځینو برخو کې حتی ۹۰۰ مترو ته رسي او دا به د مهندسانو لپاره یو ستر ګواښ وي چې څرنګه متبادلي او لږې ژورې لارې ومومي؟

له بله پلوه، الجزیره کاري د انګلستان او فرانسې ترمنځ تونل چې پنځوس کیلو متره اوږد دی، په ۱۹۸۸م کې پیل او په ۱۹۹۴م کال کې د ترافیکو په مخ پرانیستل شو. دغه حیرانونکې تونل چې د سمندر له ۴۰ متره اوبو لاندې، ۱۵ زره انجنیرانو او کاريګرو د نهه نیم ملیارده سټرلنګ پونډو په لګښت سره جوړ کړی، د معاصرې زمانې له اوو عجائبو څخه ګڼل کېږي او له دې لارې هرکال، لس ملیونه خلک یوې او بلې خوا ته سفر کوي.

زه (ملکزی) پخپله په ۲۰۱۱م کال کې د همدغه تونل له لارې په اورګاډي کې له لندن څخه فرانسې ته لاړم. د ۵۰ کیلو مترو د واټن دغه سفر چې ۳۷ دقیقې یې ونيولې، مور یوازي رنگارنگ څراغونه لیدل او د اورګاډي ځانګړی غږ مو اوریده چې زما او ښایي د ټولو مسافرو لپاره له هیجان او خاطر و څخه ډک سفر وو. تیر کال، زمور د هیواد په یو پوهنتون کې یو محصل د خپل لیسانس د مونوګراف لپاره (د استتجاء ډولونه او احکام) عنوان غوره

د پاڼو شمېره: له 1 تر 2

افغان جرمن آنلاين په درنښت تاسو همکارۍ ته رابولي. په دغه پته له مور سره اړیکه ټینګه کړئ maqalat@afghan-german.de یادونه: دلیکني د لیکنيزې بني پازوالي د لیکوال په غاړه ده، هيله من یو خپله لیکنه له رالیږلو مخکې په خیر و لولی

کړې وو چې بیا د اړونده پوهنتون په مجلې کې چاپ هم شو. په همدغې ګڼې کې د علم د ډولونو په هکله یوه مقاله هم لیکل شوې وه چې یو ډول یې علم مباح وو.

له یو خروار تلوسې سره، زه ډیر هیله مند یم چې یوه ورځ دغه قدرمند لیکوال او هم نظره استاد یې، د همدغو دواړو ټولنو له لارې د سمندر له یوې غاړې، بلې غاړې ته سفر وکړي؛ ترڅو عملا وګوري چې د تکنالوژۍ په دې پیر کې د ساینس او ریاضي علوم فرض دي که مباح؟

[د لیکوال نوي لیکنې په دی لینک کې ولولئ](#)

د پاڼو شمېره: له 2 تر 2

افغان جرمن آنلاین په درنښت تاسو همکارۍ ته رابولي. په دغه پته له مور سره اړیکه ټینګه کړئ maqalat@afghan-german.de یادونه: د لیکنې د لیکنیزې بڼې پازوالي د لیکوال په غاړه ده، هیله من یو خپله لیکنه له رالیرلو مخکې په ځیر و لولئ